SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2117

av Runar Filper (SD)

Myskoxe i den svenska fjällvärlden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten och lämpligheten när det gäller utsättning av myskoxe i den svenska fjällvärlden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Myskoxen är ett uråldrigt istidsdjur som överlevt i karga och kalla tundraområden i Kanada och på Grönland. I Alaska försvann de sista djuren under senare delen av 1800-talet. Där har man dock återinplanterat djur under första halvan av 1900-talet. De sista naturligt förkommande populationerna utanför Nordamerika dog ut för ett par tusen år sedan i Sibirien, men där har arten återinplanterats i mindre skara under senare tid, likt man gjort i Norge.

Vad gäller vårt grannland Norge hämtades de första myskoxarna på östra Grönland och sattes ut redan på 30-talet innan kriget. Man har med säkerhet kunnat påvisa att dess djur förökade sig, men efter kriget hade inga spår av djuren säkrats. Ett stort nationellt intresse föranledde att beslut togs om en ny utsättning av myskoxar i norska Dovrefjell, med djur hämtade från Grönland i slutet av 1940-talet och början av 50-talet.

Till Sverige och västra Härjedalen invandrade en flock på fem individer från Dovrefjäll i Norge 1971. Flocken bestod av en tjur, två kor och två kalvar. Under 70- och 80-talet växte hjorden till sig och var som mest 34 djur. Från senare delen av 80-talet har antalet sakta men säkert minskat och består idag av mindre än tio djur.

Enligt det norska Miljödirektoratet är målet att ha ett vinterbestånd kring 200 djur. Som mest har inventeringar visat på runt 250 djur. Det finns acceptans för att behålla djuren på Dovrefjell, men samtidigt en skötselplan som innebär att de inte ska sprida sig utanför kärnområdet. Därför förvaltas beståndet årligen med en anpassad avskjutning för att minimera risken att myskoxarna från Dovrefjäll ska utvandra från området och skapa konflikt med människor och andra intressen.

Om en eventuell utsättning ska kunna ske i den svenska fjällvärlden, är det viktigt att vi utreder möjligheten och likaså lämpligheten av ett sådant unikt projekt. Denna fornnordiska art är sedan tusentals år utdöd i Europa, men som beskrivs utsatt i Norge sedan ett knappt halvsekel och därifrån vandrad till Härjedalen. De stora frågorna en utredning måste ge svar på är vilka möjligheterna är att lyckas på samma sätt som Norge har gjort med sin stam och vilka konsekvenser det skulle kunna medföra samt hur förvaltningen ska genomföras.

Det finns ett bevarandeprojekt idag som syftar till att utvärdera hur livskraftig den vilda populationen är på lång sikt och att utvärdera artens potentiella roll som främjare av biologisk mångfald i fjällekosystem och med mål att inventera den vilda populationen under vinter- och sommarsäsongen samt undersöka en eventuell födobaserad konkurrenssituation gentemot tamrenar i området. Ambitionen är även att i förlängningen få sätta ut myskoxar. Det kan ge värdefullt underlag till att utreda möjligheter och lämplighet för eventuell utsättning.

Runar Filper (SD)